

THE LIGHT OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series IV Lecture #1

**THE FOUNDATION OF PIRKEI AVOS:
THE BELIEF IN THE WORLD TO COME**

I. Ethics From Sinai

A.

(1) אמר רבי יוחנן: כל האומר דבר חכמה, אפילו באומות העולם - נקרא חכם. מגילה טז.

R. Yochanan said: Whoever says a wise thing, even if he is a member of the other nations of the world, is referred to [by Scripture] as being 'wise'. **Megillah 16a**

(2) לקטתים מדברי חכמים במדרשות ותלמוד וזולתם מחבוריהם ומדברי הפילוסופים ג"כ הקדמונים והחדשות מחבורי הרבה בני אדם ושמע האמת ממי שאמרו. פ' רמב"ם לאבות

This work is a collection of the views of the Sages of the Midrash and Talmud and other related works, as well as the views of the philosophers, both ancient and modern, a collection of many authors. Accept the truth from whosoever states it. **Preface to Rambam's Commentary to Avos**

(3) אם יאמר לך אדם יש חכמה בגוים תאמין, הה"ד והאבדתי חכמים מאדום ותבונה מהר עשו (עובדיה א ח), יש תורה בגוים אל תאמין, דכתיב מלכה ושריה בגוים אין תורה (איכה ב). איכה רבה פרשה ב

If someone tells you that there is wisdom amongst the nations, you can believe him . . . [but if he tells you] that there is Torah amongst the nations, don't believe him. **Midrash Eichah Rabbah 2**

(4) ר' אליעזר בן עזריה אומר אם אין תורה אין דרך ארץ. (אבות ג:יז) כלומר מי שאינו יודע תורה אינו שלם במדות של דרך ארץ. פי' ר' יונה שם

Rabbi Eliezer ben Azaria says: If there is no knowledge of Torah, there is no proper refined or ethical behavior. (Avos 3:17) This means that a person who does not know Torah cannot reach a level of perfection in his refinement. **Commentary of R. Yonah Avos 3:17**

II. The Customary Recitation of Avos

A.

אם אין דרך ארץ אין תורה. (אבות ג:יז) ר"ל שצריך לתקן את עצמו במדות ובזה תשכון התורה עליו שאינה שוכנת לעולם בגוף שאינו בעל מדות טובות. פי' ר' יונה שם

If there is no refined behavior there is no Torah. (Avos 3:17) This means that a person must correct his character flaws in order that the Torah rest within him, for the Torah will never rest within the body of someone who lacks refinement. **Ibid.**

B.

מצאתי בשם רב שלו' גאון זצ"ל בשבת במנחה מותר להתעסק בתלמוד ולא עוד שמנהג בבית רבינו שבבבל שאחר מנחת שבת שונים אבות וקנין התורה ומה שאין אנו עוסקין לא שיהיה אסור אלא מפני כבודו של משה רבינו ע"ה לקיים נשיא שמת כל המדרשות בטלין ולכן נהגו לומר פרקי אבות משה קבל תורה מסיני לומר הרי אנו מספרין בכבודו ושבחיו ובכך תהיה לו מנוחה טובה. ס' שבלי הלקט מר' צדקיה ב"ר אברהם הרופא

I found [a statement] in the name of Rav Shalom Gaon zt"l that one is allowed to be involved in the study of Torah [at the time of Mincha on Shabbos]. Furthermore, it was the custom in Bais Rabbainu in Bavel that, after Mincha on Shabbos, they would study [the five chapters of] Avos and [also] the chapter regarding the acquisition of Torah. The reason that we are not generally involved in study at that time is not because it is forbidden, but rather [our silence] is meant to be a tribute to Moshe Rabbainu, of blessed memory, [who died at that time]. It is a way of fulfilling the dictum, "When the Nasi (president of the Sanhedrin) dies, all of the study halls cease their study." That is why we have the custom of reciting Pirkei Avos, [which begins with the phrase,] "Moshe received the Torah from Sinai". It is [our way] of saying, "Behold we are speaking in a manner which gives him honor and praise", and, with this, he will have a superior rest. **Sefer Shiblei HaLeket, R. Tzidkiah b. R. Avraham HaRofei**

C.

ועל ענין קריאת אבות יש מנהגות חלוקים. בפרובינצא קורין אותן משבת וישמע יתרו עד שבת מסעי בכל שבת ב' פרקים וסי' להם ממתן תורה עד משנה תורה משה קבל תורה . . . ויש מקומות קורין אותן משבת שלאחר פסח עד שבת שלפני שבועות בכל שבת פרק א' ויש מקומות קורין אותן משבת שלאחר פסח עד שבת שלפני י"ז תמוז בכל שבת ג' פרקים. ויש מקומות קורין אותן משבועות ועד סוכות בכל שבת פרק א' . . . ואומר פרק ר"מ אומר ויש מקומות נהגו להתחיל בכל שבת כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא . . . קודם שיתחילו הפרק והטעם כדי להפיס דעת עמי הארץ ואחר הקריאה אומרי' א"ר חנינא בן עקשיא . . . א"ר אלעזר א"ר חנינא . . . קדיש על ישראל עלינו לשבח. ס' אורחות חיים דין סדר תפלת מנחה של שבת מר' אהרן הכהן מלוניל ועיין עוד בס' כלבו

Regarding the recitation of Avos, there are different customs. In Provence, they recite Avos from the Shabbos of *Yisro* to the Shabbos of *Massei*. Every Shabbos they recite two chapters. The mnemonic is, "From *Matan Torah* to *Mishna Torah* [we recite] *Moshe Kibail Torah*." . . . There are places which recite it from the Shabbos following Pesach

until [the Shabbos] before Shavuos. Every Shabbos, one chapter is recited. There are [other] places which recite it from the Shabbos following Pesach until the Shabbos before the seventeenth of Tamuz. Every Shabbos, three chapters are recited. There are [still other] places which recite it from Shavuos until Sukkos. Every Shabbos, one chapter is recited. . . . One [also] recites the chapter [beginning with the words,] "Rabbi Meir says." There are places that have the custom of beginning the Shabbos recitation with the phrase, "All Israel has a portion in the World to Come . . ." The reason is in order to assuage the unlearned. After the recitation, we say, "Rabbi Chanina ben Akashia . . . Rabbi Elazar said that Rabbi Chanina said . . .," Kaddish, "Al Yisrael", and Alinu Lishabaiach. **Sefer Orchos Chaim, Din Seder Tefilas Mincha Shel Shabbos, R. Aharon haKohen of Lunel**

D.

ומסתברא לן שבדורות הראשונים היו קורין תחלת אותו הפרק חלק בארץ ישראל באסרו חג פסח שחל בשבת עד סוף מחלוקתם של רבי אליעזר ורבי עקיבא גבי עשרת השבטים שכולן אסופות מן הברייתות כמו פרק קנין התורה ודומה למה שמפטירין בחול המועד של פסח בתחית המתים דק"ל בניסן עתידין לחיות, ומתחילין אבות לשבת הבאה, ולעולם לא היו קורין כל ישראל ומשה קיבל כי הדדי, אע"פ שהאחרונים לא דקדקו בכך. ס' עשרה מאמרות, מאמר חקור הדין פרק יט, מר' מנחם עזריה מפאנו

The most reasonable explanation seems to be that in earlier generations in *Eretz Yisrael*, whenever *Issru Chag* (the day immediately following Pesach) would fall out on Shabbos, they used to recite *Perek Chelek* from the beginning [of the chapter] until the final disagreement between Rabbi Eliezer and Rabbi Akiva, regarding the status of the ten tribes, which are actually [not part of the original Mishna but are] a collection of Braissos just like the chapter of *Kinyan HaTorah* (acquisition of the Torah). This is because it is similar in content to the *Haftorah* which we recite on Shabbos *Chol HaMoed* (the intermediate days of) *Pesach* which is devoted to the subject of *Techias HaMaisim* (the resurrection of the dead) which will occur in the future in the [Hebrew month of] Nissan. We then begin the recitation of Avos the following Shabbos. Even though the later generations did not pay heed to this, originally *Kol Yisrael* and *Moshe Kibail* were never read together. **Sefer Asarah Mamos, R. Azariah of Fano**

III. The World to Come

A.

(1) כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר (ישעיהו ס) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר. סנהדרין צ.

All Israel has a portion in the World to Come, for it is written (Isa. 60:22), "Thy people are all righteous; they shall inherit the land for ever, the branch of my planting, the work of my hands, that I may be glorified." **Sanhedrin 90a**

(2) יח לא-ישמע עוד חמס בארצך שד ושבר בגבולך וקראת ישועה חומתך ושערך תהלה: יט לא-יהיה-לך עוד השמש לאור יומם ולנגה הירח לא-יאיר לך והיה-לך ד' לאור עולם וא-להיך לתפארתך: כ לא-יבוא עוד שמשך וירחך לא יאסף פי ד' יהיה-לך לאור עולם ושלמו ימי אבך: כא ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר: כב הקטן יהיה לאלף והצער לגוי עצום אני ד' בעתה אחישנה: ישעיה ס:יח-כב

Violence shall no more be heard in your land, wasting nor destruction within your borders; but you shall call your walls Salvation, and your gates Praise. . The sun shall be no more your light by day; nor for brightness shall the moon give light to you; but the L-rd shall be to you an everlasting light, and your G-d, your glory. Your sun shall no more go down; nor shall your moon withdraw itself; for the L-rd shall be your everlasting light, and the days of your mourning shall be ended. **Your people also shall be all righteous; they shall inherit the land forever, the branch of my planting, the work of my hands, that I may be glorified.** The least one shall become a thousand, and a smallest one, a strong nation; I, the L-rd, will hasten it in its time. **Isaiah 60:18-22**

(3) וְהִקְמַתִּי אֶת-בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין זַרְעֶךָ אַחֲרָיִךְ לְדֹרֹתָם לְבְרִית עוֹלָם לְהִיּוֹת לְךָ לְאֵל-לְהִים וּלְזַרְעֶךָ אַחֲרָיִךְ: וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזַרְעֶךָ אַחֲרָיִךְ אֶת | אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֶת כָּל-אֶרֶץ כְּנָעַן לְאַחֲזֹת עוֹלָם וְהִיְיִתִּי לָהֶם לְאֵל-לְהִים: בְּרֵאשִׁית יז:ח

And I will establish my covenant between Me and you and your seed after you in their generations for an everlasting covenant, to be a G-d to you, and to your seed after you. And I will give to you, and to your seed after you, the land where you are a stranger, all the land of Canaan, for an everlasting possession; and I will be their G-d. **Genesis 17:7,8**

(4) אִם-בְּחֻקֵּי תִלְכוּ וְאֶת-מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם . . . וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהִיְיִתִּי לָכֶם לְאֵל-לְהִים וְאֹתָם תִּהְיוּ-לִי לְעָם. וַיִּקְרָא כו:ג,יב

If you walk in my statutes, and keep my commandments, and do them; . . . And I will walk among you, and will be your G-d, and you shall be my people. **Leviticus 26:3,12**

(5) וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם. אֲטִייל עִמְכֶם בְּגֶן עֵדֶן כְּאֶחָד מֵכֶם. רש"י שם

And I will walk among you. I will walk amongst you, in the Garden of Eden, like one of you. Rashi Ibid.

B.

(1) ואלו שאין להם חלק לעולם הבא: האומר אין תחיית המתים מן התורה ואין תורה מן השמים, ואפיקורוס. סנהדרין צ.

But the following have no portion therein: he who maintains that resurrection is not a Biblical doctrine, or that the Torah was not Divinely revealed, and an *apikoros*. **Sanhedrin 90a**

(2) תנו רבנן: (במדבר ט"ו) כי דבר ד' בזה ומצותו הפר הכרת תכרת - זה האומר אין תורה מן השמים. דבר אחר: כי דבר ד' בזה - זה אפיקורוס. דבר אחר: כי דבר ד' בזה - זה המגלה פנים בתורה, ואת מצותו הפר - זה המפר ברית בשר. הכרת תכרת, הכרת - בעולם הזה, תכרת - לעולם הבא. מכאן אמר רבי אלעזר המודעי: המחלל את הקדשים, והמבזה את המועדות והמפר בריתו של אברהם אבינו, והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה, והמלבין פני חבירו ברבים, אף על פי שיש בידו תורה ומעשים טובים - אין לו חלק לעולם הבא. תניא אידך: כי דבר ד' בזה - זה האומר אין תורה מן השמים. ואפילו אמר: כל התורה כולה מן השמים, חוץ מפסוק זה שלא אמרו הקדוש ברוך הוא אלא משה מפי עצמו - זהו כי דבר ד' בזה. ואפילו אמר: כל התורה כולה מן השמים, חוץ מדקדוק זה, מקל וחומר זה, מגזרה שוה זו - זה הוא כי דבר ד' בזה. סנהדרין צט:

Our Rabbis taught, "Because he had despised the word of the L-rd, and had broken his commandment, that soul shall utterly be cut off (Num. XV, 31)": this refers to someone who maintains that the Torah is not from Heaven. Another explanation: "Because he had despised the word of the L-rd," refers to an apikoros. Another rendering: "Because he had despised the word of the L-rd," refers to one who gives an interpretation of the Torah in direct opposition to the halachah. "And had broken his commandment": this means one who abolishes the covenant of flesh. "That soul shall utterly be cut off [*hikkaress tikkaress*]": ' *hikkaress* ' [to be cut off] implies in this world; ' *tikkaress* ' [it shall be cut off], in the next. Hence R. Eliezer of Modi'im taught: He who defiles the sacred food, despises the festivals, abolishes the covenant of our father Abraham, gives an interpretation of the Torah in direct opposition to the halachah, and publicly shames his neighbour, even if he has learning and good deeds to his credit, has no portion in the future world.

Another [Baraissa] taught: Because he had despised the word of the L-rd — this refers to someone who maintains that the Torah is not from Heaven. And even if he asserts that the whole Torah is from Heaven, excepting a particular verse, which [he maintains] was not uttered by G-d but by Moshe himself, he is included in 'because he had despised the word of the L-rd.' And even if he admits that the whole Torah is from Heaven, excepting a single point, a particular logical *kal vochomer* deduction or a certain *gezerah shavah*, — he is still included in 'Because he had despised the word of the L-rd'. **Sanhedrin 99b**

IV. Life After Death

A.

וישב העפר על הארץ כשהיה והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה: קהלת פרק יב פסוק ז

And the dust returns to the earth as it was and **the spirit returns unto G-d who gave it.**
Ecclesiastes 12:7

B.

ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה זקן ושבע ויאסף אל עמיו. ויקברו אתו יצחק וישמעאל בניו . . . בראשית כה:ח-ט

Then Avraham gave up his spirit and died in a good old age, an old man and full of years; and was **gathered to his people** . And his sons Isaac and Ishmael **buried him** . . .
Genesis 25:8-9

C.

ויאמר שמואל אל שאול למה הרגזתני להעלות אתי ויאמר שאול צר לי מאד ופלשתים נלחמים בי ואלקים סר מעלי ולא ענני עוד גם ביד הנבאים גם בחלמות ואקראה לך להודיעני מה אעשה: שמואל א פרק כח פסוק טו

And Shmuel said to Shaul, "Why have you disturbed me to bring me up?" And Shaul answered, "I am sorely distressed; for the Philistines are waging war against me and G-d has departed from me and doesn't answer me any longer, neither by the prophets, nor by dreams; therefore, I have called unto you so that you should tell me what I should do."
Samuel I 28:15